

Mimořádný informační bulletin – prosinec 2020

Vážení přátelé,

nikdo nemá rád nepříjemné zprávy, žel i s těmi se musíme někdy smířit. Již asi tušíte, o co jde. Ano, nepodařilo se pokořit coronavirus, pokračují různé „nouzové stavy“, a proto ani v prosinci nemůžeme uskutečnit naše pravidelná setkání včetně vánočního koncertu. Tentokrát nejsou překážky jen ze strany Slovenska, ale i Česka. A tak se prosinec – měsíc radosti a spokojenosti – zčásti mine svým posláním.

Nelze, než aby ČSB se s tím smířil a svým „bulletinem“ se Vám připomenul, a i maličko zabavil stejně jako v říjnu a listopadu. Dovolíme si tedy pokračovat i v posledním měsíci t. r.

Jako obvykle začneme několika pro naši vlast významnými výročími, upozorníme na knihy, které by vás mohly zajímat a přidáme i několik dalších zajímavostí. Nečekejte žádné převratné novinky, vše co se událo bylo víceméně i popsáno. My to významné chceme jen připomenout.

Vždyť „opakování je matkou moudrosti“.

Některá pro nás významná prosincová výročí:

2. prosince 1848 Ústupky císaře Ferdinanda Dobrotivého I. neuklidnily revoluční nepokoje, a tak odstoupil v prospěch svého synovce, tedy Františka Josefa I. Ten byl císařem až do r. 1916.
2. prosince 1805 Bitva u Slavkova. Napoleon tam porazil vojska cara Alexandra I. a císaře Františka I. K uctění památky 20tis. mrtvých byla postavena Mohyla míru (*arch. Josef Fanta*), první stavba svého druhu v Evropě. Kvůli 1. svět. válce byla odevzdána až v r. 1923.
3. prosince 1310 Pražští měšťané otevírají Janu Lucemburskému brány do města. Po obsazení metropole sesazený král Jindřich Korutanský utíká z Prahy. Korunovace Jana Lucemburského proběhne v únoru 1311.
5. prosince 1868 V Rakousko-Uhersku je zavedena všeobecná branná povinnost, která platí pro muže od 20 do 22 let s výjimkou vzdělaných lidí (lékařů, učitelů, majitelů velkých hospodářství). Vojenská služba trvá 12 let, z toho 3 roky trvá prezenční služba a 9 let musí být voják připraven v záloze.
6. prosince 1774 „Černé úterý“ pro školáky“: Marie Terezie vydává Všeobecný školní řád, kterým zavádí všeobecnou vzdělávací povinnost.
7. prosince 1478 Olomouckou smlouvou porušil Vladislav Jagellonský ustanovení o nedělitelnosti Koruny české (*ze 14. st.*) a odevzdal drzému Matyáši Korvínovi Moravu, Slezsko a Lužici, sám si ponechal Čechy. Oba mohou užívat titul českého krále.
7. prosince 1741 Bavorský kurfiřt Karel VII. (Albrecht) se nechává provolat českým králem téměř

500 příslušníky českých stavů. Korunovace se ale nekoná, protože korunovační klenoty jsou ve Vídni. Rok nato arcivévodkyně Marie Terezie pošle své oddíly osvobodit Prahu, zradu však Čechům nezapomene!

9. prosince 1437 Umírá český král a římský císař Zikmund Lucemburský. Je delší dobu nemocný a při cestě do Uher spadne z koně a je na místě mrtev (mrtvice). To je zároveň konec Lucemburků v Čechách.
11. prosince 1949 V Čihošti na Havlíčkobrodsku se stal při mši faráře Josefa Toufara „zázrak“. Při čtení Evangelia sv. Jana se údajně nad oltářem několikrát pohnul půlmetrový kříž. Farář byl zatčen a nucen doznat, že zázrak zinscenoval. Krutému výslechu podlehl.
12. prosince 1943 Exilový prezident Edvard Beneš kvůli nerozhodnosti Západu ohledně poválečné podoby ČSR přijme garanci Sovětského svazu o předmnichovské hranici ČSR. Tato smlouva fakticky zařadí Československo do budoucího východního bloku.
16. prosince 1851 Karel Havlíček Borovský byl za kritiku režimu a boj za české národní zájmy zatčen a poslán, resp. deportován, do Brixenu jako vyhnanec.
16. prosince 1378 Ostatky Karla IV. jsou uloženy do krypty katedrály sv. Víta. Tato původní pohřební komora byla až donedávna ztracena.
17. prosince 1938 Výročí, které bude zajímat především tehdejší chlapce, dnes muže a „pramuže“. V uvedený den začal vycházet seriál Rychlé šípy od Jaroslava Foglara. Že to bylo něco „volnomyšlenkářského“ svědčí i to, že byl zakázaný fašisty i komunisty.
21. prosince 1834 Ve Stavovském divadle v Praze ve hře Fidlovačka od Josefa Kajetána Tyla poprvé zazněla budoucí československá a česká hymna Kde domov můj s hudbou Františka Škroupa. Píseň zpíval operní zpěvák Karel Strakatý.
22. prosince 1812 Vůbec první vánoční stromeček připravil a ozdobil ředitel Stavovského divadla Jan Karel Liebich. Na svém libeňském zámečku v Praze ho představil přátelům, kteří zadluženému divadelníkovi na jedličku navěšeli směnky, které vykoupili od lichvářů. Tradice vánočního stromečku se v Čechách velmi rychle uchytila.
22. prosince 1100 Umírá český kníže Břetislav II. po útoku „bezbožlota Lorka“, jak je uvedeno v Kosmově kronice. Kosmas sám obviňuje z vraždy Vršovce.
28. prosince 1623 Ferdinand II. Štýrský vyhlásil v českých zemích státní bankrot. Pověřil několik šlechticů provedením měnové reformy. Ti mince sice znehodnotili, ale sami se nesmírně obohatili. Za zpronevěru namísto trestu se jim dostalo různých privilegií.

Nyní něco o knižních novinkách, které by Vás mohly oslovit:

Milan Švankmajer Petr Vok z Rožmberka (vydav. Garamond). Víte, že Petr Vok měl podíl na prosazení Rudolfova majestátu? To a dalších mnoho zajímavostí Vám o něm poví tato kniha.

Jiří Moravec Procházka amazonským pralesem (vydav. Academia). Chcete se s českým

cestovatelem a vědcem projít po Amazonii? Tato kniha Vám to umožní!

Umberto Eco Pražský hřbitov (vydav. Argo). Náročnější kniha, ve které nehleďte přímo pražský židovský hřbitov. Patří jen do mozaiky dějin, kterými nás provází policejní agent. Bude sledovat Garibaldiho tažení na Sicílii, zúčastní se na komplotu proti Dreyfusovi a snad i na tvorbě pamfletu Protokoly sionských mudrců. Není to oddychové čtení, ale hodně se poučíte.

Aleš Česal

Radim Němeček Tajemná místa Čech (vydav. XYZ). Spisovatel a fotograf odhalují ta nejtajemnější místa v Čechách ...

Lao-c'

O tajemství hlubším než hlubina sama (Tao te t'ing). Tato kniha představuje jednu ze základních knih světa. Na hedvábných svitcích byly v r. 1973 v hrobkách Ma-wang-tuej v Číně objeveny texty z r. 350 před Kristem. Staly se zdrojem čínské filozofie, poezie i malířství, zvané též Tao. Malá ukázka:
Kdo zná ostatní, je moudrý,
ale kdo zná sebe, je prozíravý.
Kdo porazí druhé je silný,
ale kdo ovládne sebe, je mocný.
Kdo nic nechce, je bohatý,
kdo je schopný, dosahuje cíle.
Kdo zná své místo, žije dlouho
koho smrt nezničí, dlouho trvá.

Ještě si dovolíme poznámku k Milanovi Kunderovi, o kterém jsme psali v předcházejícím bulletinu. Vyšly o něm dvě biografie a hodnocení jeho díla. Nebývá zvykem a zatím se nestalo, aby o žijícím spisovateli vyšly tak rozsáhlé publikace – jednu napsal Francouz Jean Dominique Brierre a druhou Čechoameričan Jan Novak, obě s názvem „Kundera“. Knihy o rozsahu asi 350 a 600 stran se rozlišují v tom, že Brierre jako Francouz je galantnější, Američan Novak „ostřejší“. Shodují se však v jednom, že Kundera je skutečně světový spisovatel. Nepředpokládáme, že je upřednostníte. Je to jen na margo už dříve napsaného.

Jelikož ze známých důvodů máme omezené cestování a tedy i naše poznávací zájezdy po ČR, tak si alespoň řekněme něco o některých nej... u nás:

Největší knihovna	:	Klementinum v Praze: je zároveň nejstarší. A druhá největší v Evropě.
Největší rozhledna	:	Žižkovský televizní vysílač v Praze (216 m).
Nejvyšší kostelní věž	:	Katedrála sv. Bartoloměje v Plzni (102 m).
Nejzajímavější archeopark:		Pohansko u Lanžhota
Největší aquapark	:	Aqualand Moravia Pasohlávky na jižní Moravě.
Nejkrásnější vyhlídka	:	Čertovy kameny, 3 km od města Jeseník.
Nejvýše položený hrad:		Vítkův Hrádek u Českého Krumlova (1035 m n.m.).
Největší rybník	:	Rožmberk u Jindřichova Hradce (647 ha).
Nejstarší rotunda	:	Z r. 895 v Budči (Středočeský kraj).
Nejzajímavější a i největší umělé jazero	:	Medard u Sokolova. Vzniklo rekultivací bývalého hnědouhelného povrchového dolu, má 495 ha.
Nejkrásnější náměstí	:	Staroměstské náměstí v Praze.
Nejvyšší budova	:	AZ Tower Brno (111 m).
Nejstarší gotický most	:	Kamenný most přes řeku Otavu v Písku (13. st.)

Unikátní český betlém : Proboštův betlém – Třebechovice pod Orebem
Nejkrásnější kolonáda : Mlýnská kolonáda v Karlových Varech. Patří i k největším lázeňským kolonádám, kryje pět minerálních pramenů.

Nejničivější tornádo v ČR: Udeřilo v r. 2004 v Litovli. Vítr dosahoval až 332 km/hod., t.j. kategorie F3. Tornáda se označují podle rychlosti větru kategoriemi F1-F4 (F4 představuje rychlost 419 km/hod. a více).

V lednovém bulletinu se budeme věnovat zahradám, které většinou obklopují naše hrady a zámky, a snad bude možno už i plánovat naše pravidelné kulturně společenské večery a zájezdy.

Přejeme příjemné vánoční svátky a na shledanou v příštím roce, snad bude povedenější.

Výbor Českého spolku Bratislava

Bratislava. 28. 11. 2020